

16. juli 2012

Besvarelse af forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 352 stillet af folketingsmedlem Gitte Lillelund Bech, V.

Spørgsmål nr. 352:

Ministeren bedes redegøre for armlængdeproblematikken i de 3 skitserede modeller A, B og C, jf. FOU alm. del - bilag 124.

Svar:

Problematikken om "armslængde" refererer til princippet om, at ministeren og departementet som udgangspunkt ikke involveres i den løbende administration og i konkrete afgørelser men fokuserer på politik formulering.

Princippet har både praktiske og juridiske årsager.

Rent praktisk skal organisationen være lydør over for ministerens politiske ønsker og behov og ikke være optaget af løbende drift, som kan tage tid og ressourcer fra ministerbetjeningen. Det betyder også, at ministeren ikke belastes unødigt af drifts- og rutinesager, men kan fokusere på det politiske arbejde.

Endvidere er der effektivitets- og retssikkerhedsmæssige hensyn, der kan tilsige, at specifikke dispositioner og afgørelser holdes i "armslængde" fra det politiske niveau, og at der samtidig sikres kontinuitet i afgørelsessager.

Som det fremgår af arbejdsgruppens redegørelse, er der således i ethvert ministerium behov for at sondre mellem de opgaver, som kræver den politiske ledelses løbende bevågenhed, og de opgaver, som ikke gør.

I praksis er det imidlertid ikke muligt at lave en fuldstændig organisatorisk adskillelse mellem driftsopgaver og politiske sager, som det fremgår af redegørelsens gennemgang af principperne bag centraladministrationens organisering. Konkrete driftsbeslutninger kan få politisk betydning og dermed afstedkomme et behov for hurtigt at kunne sikre ministeren de nødvendige informationer, ligesom en god policyudvikling tilsiger inddragelse erfaringer fra den løbende drift og implementering og de dertil hørende faglige kompetencer.

Forsvarsministeriets ressortområde omfatter ganske lidt lovgivning og kun et yderst begrænset antal borgerrettede (afgørelses-)sager, hvorfor et overordnet og mere generelt hensyn til retssikkerhed er mindre relevant end ved tilsvarende overvejelser på andre ministerområder.

Derimod er forsvaret en tung driftsorganisation med mange ansatte og store drifts- og investeringsbudgetter, som løbende kræver styring i form af konkrete driftsmæssige beslutninger og prioriteringer. Det gælder også forsvarets opgaveløsning, som løbende omfatter en række rent militære beslutninger og prioriteringer.

Som det også fremgår af redegørelsen, vurderes det, at model A og B indebærer, at de stående krav til modellerne, herunder i relation til "armslængdeprincippet", i vid udstrækning tilgodeses på samme måde som i dag.

En fuldt integreret model ville isoleret set risikere at kunne indebære ulemper i relation til en hensigtsmæssig balance mellem ministerbetjening på den ene side og drift/styring på den anden side. Den i redegørelsen opstillede model C imødegår dette ved, at der oprettes en koncernstyringsfunktion samt ved at give denne funktion et tværgående ansvar og en ledelsesmæssig tyngde, der blandt kommer til udtryk i koncernstyringschefens ansvar for et fælles driftsforum og et fælles planlægningsforum. I relation til den løbende styring vurderes det således, at koncernstyringschef-funktionen vil kunne bidrage til i nødvendigt omfang at friholde særligt departementschefen og forsvarsministeren fra konkrete drifts- og rutinesager.

I den forbindelse bør det bemærkes, at model C ikke lægger op til en ændring af ansvarsfordelingen mellem forsvarschefen og de underlagte myndighedschefer. De operative kommandoer vil således fortsat have ansvar for den løbende militære opgaveløsning støttet af de funktionelle tjenester, men forsvarschefen er naturligt nok tættere på den løbende drift end departementet er i den nuværende organisering. Som det fremgår af redegørelsen, vil der således i model C være yderligere behov for løbende at overveje, hvilke informationer ministeren har behov for, og hvilke beslutninger ministeren skal involveres i.

Samlet er det vurderingen i redegørelsen, at de nævnte tiltag vil kunne bidrage til at skabe den nødvendige balance mellem policy og drift i model C.